

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI NAPILAP.

SZERKESZTŐSÉG:

Aradi és csanádi egyesült vasútiak palotájában.

TELEFON-SZÁM: 857.

KIADÓHIVATAL:

Aradi Nyomda Részvénytársaság.

Bulevardul Regela Ferdinánd L. (József főh. ut. 28.)

TELEFON-SZÁM: 134.

ELŐFIZETÉS

MELYBEN ÉS VIDÉKEN:

Egy évre ... 800 korona.

Évesre ... 150 korona.

Egy negyed évre 75 korona.

Egy hónapra ... 25 korona.

Nyitási költségek megállapodás szerint.

Arad, 1920.

Főszerkesztő:

Stauber József.

Csütörtök, július 29.

Az olvasóhoz.

Hosszu hetek múltán először jelenik meg az *Aradi Közlöny* előfizetői asztalán. A nagy család: ezer és ezer olvasónk, akiknek legtöbbjéhez évtizedek férfias bátorságu harcai, küzdelmei és emlékei fűzik lapunkat, tisztában lehet azzal, hogy három hetes némaságunk nem jelenti egyúttal erőnk és bátorságunk oszlokként. Az *Aradi Közlöny* marad, aki volt: komoly, lehiggadt, harcos szeszölője az igazságnak, védelmezője fajtestvérei jogainak és kérelhetetlen ellenfele — akármely irányból jön is — minden visszaélésnek, bűnnek, korrupciónak. Erős szavunk és szintiszta meggyőződésünk az igazság oldalán áll, s megalkuvás nélkül folytatjuk érte küzdelmeinket, a béke, nyugalom és megértés jegyében.

A szünetelésünk alatt hozzánk érkezett sok száz érdeklődés újlággal meggyőzött mintek arról, hogy olvasóink családjuk tagjának tekintik lapunkat, amelyet nem hagytak és nem hagynak el. És e hosszú idő alatt kaptunk leveleket, amelyekben elvéve egyesek szeretettel közlik velünk, hogy meg nem jelenésünk ideje alatt deiglenesen más lapra fizetnek ugyan elő, de alig várják a pillanatot, hogy újra az *Aradi Közlöny* tájékoztassa őket az eseményekről. A sokszor megható módon megnyilvánuló szeretetért, mely sokakat abban is megakadályozott, hogy ideiglenesen más lapokra fizessenek elő, ezúton fejezzük ki köszönetünket. A nagy anyagi kérért, mely szünetelésünk következtében ért bennünket, valóban csak olvasóinknak ez a lelkes szeretete nyújthat kárpótlást. Mi viszont minden erőnkkel rajta leszünk, hogy mindenkor megbízható, pontos, gyors hírszolgálatlással, élénk, eleven lapszámokkal és — később — a lap oldalszámainak emelésével honoráljuk hűségese, kitartó közönségünk megszokását.

Tűnő napjaink tiszta, pontos, világos tükre: az *Aradi Közlöny* felfrisült, eleven energiával indul újra az útjára. Kérjük a közönséget, fogadja, pártolja, terjesztse a régi, kipróbált szeretettel, amint mi is a régi, kipróbált becsületes erőnkkel kezdjük a munkához. Három heti hallgatás után ez a friss munka legyen az olvasóinknak küldött meleg üdvözlésünk.

A mai valutapiac.

Az üzlet ma szilárd volt. Főként leuban és dollárban mutatkozott nagy kereslet. Leu 8.60, dollár 130-132, márka 4.05. Bucuresti: Korona 27.75. Márka 108. Frank 320. Olasz lira 220. Dollár 36.

Lengyelország békét kért Oroszországtól.

VARSÓ. A lengyel kormány a szovjet-kormányhoz közvetlenül kérést intézett a fegyverszüneti és béketárgyalások azonnali megkezdése végett. A lengyel vezérkar főnöke egyúttal felkérte a szovjet hadsereg főparancsnokságát, hogy a fegyverszüneti feltételek megbeszélése végett Baranovics és Breszt-litovsk között a katonai szakértők találkozásait tegye lehetővé.

MOSZKVA. A főparancsnokság parancsot kapott a szovjet-kormánytól, hogy a lengyel főparancsnoksággal megbeszéléseket folytasson a fegyverszünet és a béke kérdéséről.

BUCURESTI. Az Adevarul közli: A Dnyeszter mellett elhelyezett grancsát patruljaink jelentik: A vörös hadsereg katonái csónakokba szállva megkísérlik, hogy különböző pontokon átkeljenek a Dnyeszteren. Így a legutóbbi napokban Nejedocnál kísérelték meg az átkelést. Határőreink heves fegyvertűzzel viszonzták a kíséreltet. Ez alkalommal jelentékeny számú bolsevista kiáltvány került a kezükbe, amelyet egész Besszarábiában el akartak terjeszteni. A dnyeszteri katonai parancsnokság

megtette a megfelelő ellenrendszabályokat.

BUCURESTI. A Renasterea Romana moszkvai levelezője Csicserin orosz behígyi népbiztosai-ltkoztatát közli. Csicserin egy arisztokrata család sarja — mondja a román lap levelezője — és mint ilyen, a forradalom kitörésekor a londoni orosz nagykövetségen titkár volt. A Renasterea Romana levelezőjét hajnali négy órakor fogadta és miután a maga részéről a romániai állapotokról felvilágosítást kért, a szovjet álláspontról a következőket mondotta:

— Abban a jegyzékben, amelyet Oroszország Romániához intézett, kijelentettük, hogy nincsen ok arra, hogy Románia és Szovjet-oroszország egymással ki ne béküljenek. Románia volt az első állam, amely Oroszországgal tárgyalásokat kezdett és éppen ezért azt hiszem, *sikerülni fog azt a csekély területi differenciát, amely a két állam között fennáll, békésen megoldani.* Romániának Moszkvában lévő pénakézelte érintetlen. Ejtsük meg az elszámolást, vonjuk le kölcsönösen az adósságokat és akkor meg fogjuk oldani a kérdést.

Az új magyar kormány bemutatkozása.

BUKAREST. Budapestről jelentik: *Horthy* kormányzó gróf *Teleky Pál* miniszterelnök javaslatai alapján kinevezte az új kormányt. *Teleky* kormánya a nemzetgyűlés július 24-iki ülésén mutatkozott be. Az ülésről alábbi tudósításunk számol be:

Rakovszky István elnök megnyitja a nemzetgyűlést, jelenti, hogy a kormányzó kinevezte a kormány tagjait. E szerint: Miniszterelnök: *Teleky Pál* gróf. Belügyminiszter: *Dr. Ferdinándy Géza*. Honvédelmi miniszter: *Sreter István* ezredes. Pénzügyminiszter: *Korányi Frigyes* báró. Igazságügyminiszter: *Tomcsányi Vilmos* dr. Vallás- és közoktatástügyi: *Haller István*. Kereskedelmi miniszter: *Rubinek Gyula*. Közlekedési miniszter: nagy nádor *Szabó István*. Kiszgazdaminiszter: sokorópátkai *Szabó István*. A külügyminisztérium ideiglenes vezetésével *Rubinek Gyula* kereskedelmi miniszter lett megbízva. Annak a reményének ad kifejezést, hogy az új kormány végre megteremti az annyira szükséges rendet, békét és megnyugvást a sokat szenvedett Magyarországon.

Az ellenzés elhangzása után bevonulnak a kormány tagjai és elfoglalják helyüket. *Teleky Pál* gróf miniszterelnök azzal kezdi bemutatkozó és a kormány programját ismertető beszédét, hogy

összehasonlítja Magyarországot jelenlegi helyzetét a múlt évi helyzettel. Egy évvel ezelőtt — úgy mond — a magyar ellenforradalom elő volt készítve azon törekvések és erők ellen, amelyek jelenleg egész Európát fenyegetik. Evvel a súlyos és általános veszedelemmel szemben az egész ország népének erős egységes táborba állva kell együttműködni.

— Mi voltunk az elsők Európában, akik keresztény és nemzeti politikai irányt mertünk kezdeni. Remélem, hogy ezért az egész keresztény Európa elismeréssel lesz irántunk és remélem, hogy Európában harcossársakat nyerünk, hogy a küzdelmet, amely egyben Európa érdekeiért is folyik, győzelmesen fejezhessük be. Magyarországot beteg állapotának gyógyulása feltételeit gyorsan kell megtalálnunk. A kormány első feladata lesz a rendet az egész országban minden tekintetben megteremteni. Az az állítás, hogy a keresztény iránynyal mi reakciós utra lépünk, rágalom. Rámutatott ezután a Magyarországot elleni bojkottra, amely voltaképpen szoros összefüggésben van Kun Bélánéval. A többi magyar kommunista népbiztosnak elmeneküléseivel és a Lengyelország ellen folyó bolseviki offenzívával, melyek mind nem az osztályok közötti sajnos harc befejezését, az öt éves háborus

szünetedések után a rend, nyugalom a termelő és újjáépítő munka megkezdését, hanem ellenkezőleg az osztályharc folytatásával akarják a bolseviki uralom anarchizálásának rendszeresítéséért. — Összinté sajtóvalatának ad kifejezést — ugy véli nemcsak a maga, hanem az egész magyar nemzet nevében — hogy Magyarország nem mehet segítségére a hősiessé küzdő lengyel testvérnépnek. Elvárja és reméli, hogy a nyugati hatalmak meg fogják védeni a lengyeleket a fenyegető bolsevik áradat ellen Lengyelország. Magyarország és egész Európa érdekében.

Orisán prefektus a korona beváltásáról.

Dr. Orisán Aurél városi prefektus tegnap érkezett haza Clujról (Kolozsvárról), ahol *dr. Avramescu* Vazul vármegyei prefektussal és *Arsenovic* Gyula miniszteri tanácsos pénzügyigazgatóval résztvevett a *dr. Mihályi Tivadar* által egybehívott ankéten. A prefektus ma kijelentette munkatársunk előtt, hogy a kormány őt nevezte ki Aradmegye prefektusává. A megyei prefektarát a közeli napokban veszi át. Kijelentette, hogy a kinevezést csak akkor fogadja el, ha az delegálás jellegével bír. Ebben az esetben megmarad a városi prefektura élén is. Nyilatkozott a prefektus a korona beváltásáról is, amelynek kvótája még nem ismeretes. Felhívja a prefektus a közönséget, hogy pénzt helyezze el bankokban, mert a beváltás ott gyorsabban bonyolódik le.

Megszűnt a levélcenzura.

A mai napon rendelet érkezett az aradi cenzurahivatalhoz, amely a levélcenzurát teljesen megszünteti.

KOLOZSVÁR. Tíz nappal ezelőtt közölte a bukaresti Hivatalos Lap a kormány rendeletét az ostromállapot és cenzura megszüntetéséről. A rendelet szerint: 1. A hadiállapot s az újságcenzura csak a magyar és orosz frontzónában marad meg. 2. A levél és távirati cenzura egész Románia területén megszűnik. A volt kormányzótanács likvidáló bizottságának sajtóirodája most azt jelenti, hogy a rendeletre vonatkozó végrehajtás utasítással Bukarestben a legrövidebb idő alatt készen lesznek, úgy, hogy a rendelet végrehajtása közelesem megtörténik.

MŰVÉSZET.

• A farsang tündérét bécsi szenzirozással játszotta tegnap a bucurresti operett-társulat. Ez volt a román vendégaszinészek bemutatása meglehetősen nagyszámu közönség előtt. A kiállítás nem felelt meg a várakosoknak, aminek az a magyarázata, hogy a társulat felszerelése nem érkezett meg. Az előadás precizen gördült, ami a személyzet fegyelmének és a rendező kiváló szakértelmének tudható be. Meglepte a hallgatóságot a zenekar harmonikus összjátéka. *Pessiano* karmester vérbeli muzsikusa, aki ujjának egyetlen intésével együtt tartja a színpadot és orkesztert. A magán szereplőkről megállapítható, hogy hangbeli fogytékosságukat énektudással, elsőrangú játékkészséggel pótolják. Különösen áll ez *Mariora Nicolau-ra* (Alexandra Mária hercegnő), akinek toalettjei feltűnést keltettek. Kiváló komikus *Ciucurette* (Lubitschek), akinek egészséges humora állandó derűséget keltett. *Barcanescu* (Victor), *Gheorgiu* (Hubert) elsőrangú színészek. *Zamara* kisasszony (Lori) elragadóan kedves egyéniség. A közönség szívesen fogadta a szintársulatot.

* **Horváth Nusi** ma este szüfolt nézőtér előtt kezdte meg aradi vendégszereplését. A közönség nem győzött eleget tapsolni és tetszésének kifejezést adni, annyira magával ragadta a vendégművész nő bájos megjelenése és művészi játéka. Horváth Nusi nagy érdeklődéssel kísért vendégfelléptét holnap a *Marsa* katonája operettben folytatja.

* **Ma bemutatják Fregoli a Modern Kabaréban.** Ma tartja utolsó felléptét a Modern Kabaréban Fregoli átváltozó művész, akinek csodálatos tehetségében egy hónapon keresztül gyönyörködött a közönség.

* **Mozgóképszínházak műsora.** Július 29-én: *Apollóban: Kettős kereszt titka IV.* — *Urániában: Mater Dolorosa.*

* **Kettős kereszt titka.** Utolsó fejezetei peregnék le a világ legnagyobb bűnügyi drámájának, a Kettős kereszt titkának. Csütörtökön vetíti utoljára az Apolló színház a IV. részt, míg pénteken egy kiváló társadalmi dráma *Hella* Mójával a főszerepben kerül műsorra.

* **Mater Dolorosa.** (Pathé sláger az Urániában.) A legszebb kiállítás, tartalomban gazdag filmet vetít az Uránia. A főszereplők *E.E.M. Lynn* a kiváló tragika és *Gemier* a partnere utólérhetetlen művészettel játszik meg szerepeiket. Még csak csütörtökön láthatjuk a kiváló filmet az Urániában. Pénteken egy *Prof. Nick Fantom* detektív kép következik.

— **Hirdetmény.** Felhívtnak mindazon idegenek, akik itt tartózkodási engedélyt nyertek (billet de libere petrocere) nem (de indentitate) hogy jelentkezzenek ezen engedélylyel a Sigurantiánál is aláírás végett, más különben ez engedélyek érvényüket veszítik. Arad, 1920. július 28. *Gritta Ovidiu* s. k., rendőrprefektus.

Báróné póre a letétbe helyezett ékszerek miatt.

Érdekes pör foglalkoztatja legközelebb az aradi törvényszéket. Egy ismert aradi báróné kártérítést pert indított egyik aradi takarékpénztár ellen, mert a *bánk* *nál letétbe helyezett ékszereit nem tudja visszakapni.* A báróné már régebben 350 ezer korona értékű ékszert helyezett letétbe az illető takarékpénztárban. Két hét múlva vissza akarta szerezni ékszereit, de a bankban azt a felvilágosítást kapta, hogy az ékszereket a bank egyéb értékeivel felszállították *Budapestre.* Még két ízben sürgette a báróné az ékszerek kiadását, de mindannyiszor kijelentették, hogy az ékszerek *Budapesten* vannak, anon-

nan most nem lehet azokat Aradra hozatni. A báróné ma ügyvédje dr. *Moga* Lajos utján 350 ezer korona és járuléka erejéig pert indított az aradi törvényszéken a pénzügyi ellen. Keresetében elmondja, hogy kárt szenvedett, mert az ékszereket értékesíthette volna s most, hogy az ékszerek ára esett, nemcsak ezzel károsult, hanem azzal is, hogy nem tudott szölyt vásárolni, ami pedig szándékában volt. A báróné azt igyekszik bizonyítani, hogy a bankot mulasztás terheli, mert amikor Budapest román megszállás alatt volt, az ékszereket könnyen behozhatta volna Aradra

Horváth rendőrkapitány lemondása.

Beavatott forrásból szerzett hiteles információk szerint *Horváth* Lajos rendőrkapitány ma délután benyújtotta állásáról való lemondását. A lemondott rendőrfőtiszt neve összeköttetésbe került egy bűnügyvel, amit a rendőrség a lakáshivatali botrány kapcsán derített ki. Amint már az egyik délutáni lap is megírta a nyomozó hatóság kezébe került az aradi rendőrség egyik kerületének bélyegzőjével és kerületvezetőjének nevével ellátott igazolvány, amely arról szólt, hogy *Weisz* Ödön aradi gyógyszerész rovvottmultu, teljesen megbízhatatlan ember. *Gritta* rendőrprefektus megállapította, hogy a rendőrség ilyen okmányt nem adott ki és így az egyszerű hamisítás. Az ügy előzményei a következők: *Rolkó* Kálmán aradi gyógy-

szerező *Horváth* kapitány volt lakáshivatali elnök apósa, még a magyar éra alatt eladta gyógyszerészét 100.000 koronaért *Weisz* Ödön gyógyszerésznek. A magyar kormány hozzájárult a gyógyszerész átadásához. Mielőtt azonban *Weisz* átvette a gyógyszertárt, Arad román impérium alá került és így a kormányzótanácsnak is be kellett jelenteni a tulajdonosváltást. Közben azonban az történt, hogy akadt egy másik aspiráns is a gyógyszerészre és a volt tulajdonos most már hallani sem akart arról, hogy *Weisz* Ödönnek engedje át a patikajogot. *Weisz* azonban ragaszkodott a gyógyszerész átvételéhez. *Rolkók* úgy akarták megakadályozni az átvételt, hogy *Weisz* erkölcsi megbízhatatlanságát akarták a Kormányzótanács előtt feltüntetni.

Aki pénzért kaptak Aradon lakást.

Gritta rendőrprefektus, által kipattantott nagyszabású aradi lakáshivatali botrányban a rendőrség eddig öt letartóztatást eszközölt, közöttük *Stasser* Péter volt lakáshivatali jegyzőt és *Halpert* Jenőt tartóztatták le, mert ők vezették a lakást kereső polgárok ellen indított zsarolást és fosztogató hadjáratot. Hogy *Strasser* és *Halpert* miként használták fel hivatali állásukat, arról alkalmunk van néhány jellemző adatot megörökíteni: *Tvirity* Aurél kereskedő 400 koronát fizetett *Strasser*nek egy lakásért. *Klein* Józsefnek az Esf kiadóvállalat főnökének, amikor a ház, amelyben lakott, összedüléssel fenyegetett, kétezer koronát kellett felajánlania *Halpert*nek egy lakásért. A pénzösszeg azonban nem volt nála s addig nem utalták ki részére a lakást, amíg másnap borítékban át nem adta a kétezer koronát. *Gottlieb* aradi lakoshoz *Halpert* a következő tartalmu névjegyet küldte: „A hivatal részére ötezer koronát kérek a megbeszélte lakásért. Ha megegyezünk, értesítem.” Ez a névjegy a rendőrség birtokában van. *Hallgass* János államvasuti tisztviselőnek csak honoráriumért volt hajlandó lakást adni *Strasser*. *Halgass* kénytelen volt a *Hoffmann* cégnek üzletből fizetve bort küldeni *Strasser*nek. *Monori* ügyvédjelölt 1000 koronát fizetett *Halpert*nek egy lakásért. *Fehér* János női fodrász tanúkkal tudja igazolni, hogy az általa előfűzött kért lakást azért utalták ki *Rácznak*, a kö-

szövő gyár igazgatójának, mert 20.000 koronát fizetett a lakáshivatalnak. *Triff* Mária szakácsnő hosszabb ideig a lakáshivatal egyik főosztályvezetőjénél szolgált. Amikor férjhezmenetele után volt asszonyát arra kérte, hogy járjon közbe az uránál, hogy lakást kapjon, az asszony azt válaszolta, hogy „hosszon valamit, mint mások”. A szegény szakácsnő husz tojásból és három csirkéből álló ajándékkal kedveskedett, de lakást még így se kapott. Dr. *Kelemen* Gábor szerint az egyik aradi farsas kereskedő cég 3—3 ezer koronát fizetett *Halpert*nek fizetért.

A nagyszabású panama ügyében maga *Gritta* Ovidiu rendőrprefektus vezeti a nyomozást, aki ma az alábbi felhívást intézte Arad város közönségéhez:

Felhívom mindazon személyre, kik a lakáshivataltól bármilyen pénzadózatok árán lakásigazolványt szereztek, 48 órán belül hivatalomban jelentkezzenek a kapott lakás igazolványával együtt azok érvényesítése végett, hogy az ilymódon kifizetett összegek megállapíthatók legyenek s az eljárás során a károsultaknak visszatéríthetők legyenek. Aki ezt elmulasztja, annak lakásigazolvánva *semmisnek fog tekintetni* és ellenük a bűnvádi eljárás folyamatba tetetni fog. *Gritta* Ovidiu s. k. rendőrprefektus.

A rendőrség megállapította, hogy a két lakáshivatali jegyző-

nek az *Urbán* Iván- és *Mihály*-utca sarkán egy hatezer többi álló szölyje és ugyanott 27 sertesből álló hízaldája van, amit *Strasser* és *Halpert* közösen, nvezészkedés céljából rendeztek be.

Magyar tiszt — D'Annunzio katonája.

Nagyváradon sokan emlékeznek a világháború egyik hősi alakjára, *Lakatos* György harminchetes fészthelyettesre, néhai való *Lakos* Lajos főlevéltáros fiára. A dallás, nagyszerű fiatal katonára bravurjairól annak idején sokat beszéltek, a bécsi udvarnál is bemutatották az arany térségi érmes váradi fiut, aki egy ízben három hataalmas sebbel a fronton maradt. *Lakos* a frontdalmak alatt szakadt el Váradról. Most egy régi barátjának levelet írt Zell am Seeből.

— Itt nagyon csöndes a világ — írja — s ez nem az én tempóramentumomnak való. Elvágyódom innen s holnap utazom Fiuméba, ahol D'Annunzio csapatában állok be. Ez már el van intézve. Ott még szükség van bizonyára két használható ökölre és szívesen viszem az enyémet. Ugy biztosan jobb lesz s ideje is, hogy jobb legyen. A Kátfalusi Természetű *Lakos* fiu Bécs és Salzburgban dolgozott mostanig.

Alkalmazottak védkötelezettsége.

A román állam területén levő összes közhatalosok és összes lakosságnak tudomására hozatik, hogy: 1. A védtörvény 1. §-a értelmében 21 éves korától 41 éves koráig senki sem foglalhat állami, megyei, községi vagy más közszolgálatot, ha védkötelezettségének eleget nem tett. 2. Társaságok, társulatok vagy magáncégek nem alkalmazhatnak olyan 21—41 éves egyéneket, akik védkötelezettségüknek eleget nem tettek. 3. 123. §. Aki és amely hatóságok a fenti rendelkezéstől eltérően alkalmazásba vesznek egyéneket, 1000—2000 lei pénzbüntetéssel sújtottak. 4. 13. §. A következő okmányok szolgáltatók a védkötelezettség teljesítésének igazolására: 1. Kizárási igazolvány külföldi alattvalókról. 2. Kizárási igazolvány az elítéltekről. 3. Felmentési okmány. 4. Visszahelyezési igazolvány. 5. Katona igazolvány. 6. Szolgálati bizonyítvány. Mindezek román hatóságok által kiállítva. 5. Az igazolással és hitelesítéssel megbízott hivatalos közhatalosok 123. §-ban kiszabott pénzbüntetés terhe alatt kötelesek meggyőződést szerezni a védkötelezettség teljesítéséről. 6. 16. §. A rendőrség köteles minden a tudomására jutott fentiekből folyó kihágást a hadkiegészítő parancsnokságnak feljelenteni. 7. A hadkiegészítő parancsnokság a védtörvény 307. §-s szerint jár el ilyen kihágási esetekben. 8. Annak megállapítása, hogy valaki védkötelezettségének eleget tett, az év bármely szakában történhetik. 9. Két évig terjedhető elzárási büntetéssel sújtatik az, aki rábeszéléssel vagy más módon valakire hat, hogy védvagy bevonulási kötelezettségének eleget ne tegyen. 10. Aki tudva szolgálatába fogad, vagy elrejt katonaszökevényt, az illetékes hatóság által 6 hónapig terjedő elzárással büntetetik. Dr. *Robu*, polgármester.

HIREK.

Csak koronában!

Gritta rendőrprefektus ma az alábbi helyes és közérdekű hirdetményt boesátotta ki: Miután az egyedüli pénzem, ami a város kereskedelmében és piacán forgalomban van, a korona, elrendelem, hogy a mai naptól kezdve az összes aradi kereskedők és az összes nyilvános helyek tulajdonosai az árakat csak koronában függesszék ki. Mindazok, akik lebeg is kúggesztették az árakat, ezt töröljék úgy, hogy csak a régi, koronában meghatározott árak adjanak meg. E rendelet ellenekkel szemben megindítom az eljárást. Gritta, rendőrprefektus.

— A szerkesztőségéből. Stauber József, lapunk szerkesztője hosszabb szabadságra ment. Távollétében a szerkesztésért Sipos Iván felel. Sipos Iván régi ismert munkása a magyar sajtónak, aki éveken át felelős szerkesztő volt Szegeden és Debrecenben. Az Aradi Közlönynél vállalt új posztójába elhozta minden tudását és munkaszeretetét.

— Előléptetés. Daschievici Joan ezredes aradi helyőrségi parancsnokot legutóbb Ferdinánd király tábornokká léptette elő. Daschievici tábornok eddigi működésével széles körben szeretetet és becsületet vívott ki személye iránt, úgy, hogy előléptetése Aradon osztatlan örömet keltett.

— Ezüstlakodalmom. Papp Andor hírlapíró-kollegánk nejevel ünnepelte szűk családi körben házasságának 25 éves jubileumát.

— Eljegyzés. Szabadi József és Törzsi Irénke jegyesek. (Minden külön értesítés helyett.)

— A Marosba fulladt csendőraltsz. Cortea Viktor aradi csendőrszakaszvezető tegnap fürdés közben a Marosba fulladt. Holttestét, ma fogták ki a folyóból s be szállították a hullaházba.

— Ongyilkos matróna. Hadicsék Katalin nyolevan éves óvartéri lakos az elmúlt éjjel életuntásgból konyhakéssel felmetszette a nyakát. A tett elkövetése után azonban azonnal dolgozni kezdett benne az életosztón s mire a szomszédok rákadtak, már sebebe volt kötözve. Amint elbeszélte, ő maga akadályozta meg a seb további vérzését. Beszállították a közkórházba.

— A városi sertések husának elárúsítása. Értesítjük a közönséget, hogy e hó 29-én d. u. és 30-án d. e. a következő henteszetekben fogják a levágott városi sertések husát árúsítani: Argyelán Ferenc, Birócz György, Csokán Ernő, Csonkovits Péter, Döme Lajos, Farkas János, Prokopetz József, Pribán Miklós, Gutir Rezső, Marx János, Costea Romolusz, Fertig József, Jost Adám, Lénárt András, Nahoczky Ferenc, Pfeipfert István, Steinbreche János, Szprawl Róbert, Tógyer Péter, Tschenska Agoston. Közélelmezési hivatal.

LEGUJABB.

A korona beváltása.

A „Luptatorul“ jelenti: A korona beváltása az ellenkező híresztelések dacára nem történhetik meg augusztus hó elején. A képviselőházban néhány napig még a trónbeszéd feletti vitát folytatják, azután egyéb sürgős természetű törvényjavaslatot tárgyalnak. Csak azután kerül sorra a korona beváltásáról szóló törvényjavaslat tárgyalása.

Románula Noua jelenti: A pénzügyminiszter intézkedett, hogy augusztus 1 és 6-ika között mindenki nyilatkozatot tartozik kiál-

litani a birtokában levő korona bankjegyek mennyiségéről. A beváltás mélyt csak azután állapítják meg, amikor már a miniszter ismerni fogja a beváltandó koronák mennyiségét.

A Jugoszláv—Olasz affér.

BÉCS. Az összes lapok tudósításokat közölnek azokról a véres összeütközésekről, amelyek Istriában, Fiumében és Dalmáciában történtek a szerbek és olaszok között. — A „Kurir“ szerint Rómából és Belgrádból kölcsönös ultimátumot küldtek.

Föltámadt a valuta-schiebolás.

(A leu rohamos emelkedése.)

Három nap óta az aradi valuta-piac legkeresettebb árucikke: a leu. A múlt héten, amikor a pénzbecserélést még küszöbön állónak mondták, erős hanyatlást szenvedett a leu árfolyama s közel állt a 3 koronához, míg ezzel szemben ma 360-on felül is szívesen vásárolták. Az itteni ár-emelkedés azonban valósággal eltörpül a budapesti és a bécsi árszökkenésekkel szemben. Budapesten 520, Bécsben pedig 530-on áll a leu, míg a márka csak 470—480-on. A leu tehát keresettebb és értékesebb a márkánál. A valuta-schieberek kora elérkezett megint. Az aradi és a budapesti piac között másfél korona árdifferencia állott be, amely körülmény a leglázasabb akcióba hozta a valuta-schiebolást. Bizo-

nyitók rá, hogy az aradi leu-vásárlók az 500-as címleteket keresik, amiből sok elfér kis helyen és előnyben részesítik a „nacionált“, mert ezt a külföldön különösen szeretik. Egy Bécsből jött aradi kereskedő érdekes magyarázatát adja az ottani nagy leu-keresletnek.

— Románia jó gabnatermésén kívül más oka is van annak, hogy Bécsben kapkodnak a leu után. Német-Ausztria vagyondezsma előtt áll. Az államhatalmat kezeik közt tartó szocialisták kiméltelenek lesznek a vagyonos polgársággal szemben, akik viszont azzal védekeznek a dezsma ellen, hogy vagyonuk mozgatható részét leibe rejtik el. A román pénzt főleg Budapesten át schiebolják Bécsbe.

— Súlyos szerencsétlenség az aradi állomáson. Edeker Mihály előlító ma reggel mozdonyszereles közben tíz méteres magasságból lezuhant és testét teljesen összetörte. Amint a kórházban megállapították, a mellén szenvedett komoly sérüléseket és egyik oldalbordája is eltört.

— ÉRTESÍTÉS. Tisztelettel értesítjük Arad város közönségét, hogy a 14277—1920. tauácsi határozat szerint a vízdíjakat 1920. július hó 1-től kezdve köbméterenként 3 koronára emeltük.

Pogány József udvartartása.

A bécsi „Az Ember“ legujabb számában Göndör Ferenc Vigyázat: megint meg akarja magát koronáztatni címen az alábbi cikket írja:

A bécsi magyar bolseviklek „Proletár“ címmel hetilapot indítottak Pogány Józsefnek a kedves Napoleon-imitatorknak szerkesztése alatt. A kommunisták hetilapja Az Ember-nek is szentel néhány meleg sort: „Pályázat a forradalom vezetésére“ címen azt írja, hogy „Az Ember egymásután intézi a felszólításokat, hogy „Jöjjön Károlyi“, „Jöjjön Garami“, „Jöjjön Kunfi“, sőt — folytatja szellemesen — „Jöjjön Rákóczi, vagy jöjjön akárki“. Laptársunk egészen drasztikusan hazudik, mert mi egyesegyedül Károlyi Mi-

hályt szólítottuk fel idáig arra, hogy jöjjön. Mi, esztendőnk óta Károlyi Mihályban látjuk a vezetőférfiut, aki után elindulni lehet. Már akkor is Károlyi Mihályt tartottuk az új Magyarország vezérének, mikor Pogány József például — Pogány Józsefet tartotta a vezérnek. Sőt mi akkor is Károlyi Mihályért lelkesedtünk már, amikor Pogány József ki zárólag magáért lelkesedett és amikor Pogány József meg akarta koronáztatni magát magyar királynak. Igen, mi hűségesen kitartottunk Károlyi Mihály mellett olyan időkben, amikor az komoly veszedelmeket lát, amikor még egyáltalán nem volt olyan nagy a tolongás Károlyi körül és mikor Pogány József királyi udvartartásának, különvonatjának, yachtjának és fényes kíséretének teljes diszétől övezve, a legnagyobb élő magyarként lubickolt a síkfok Balaton jobbsorsra méltó vizében. Szerény véleményünk az, hogy Pogány Józsefnek egyelőre még nem nagyon szabadna kinyitni a száját. Mert — hánom is én — jöjjön Károlyi, jöjjön Garami, jöjjön Kunfi, jöjjön a boldogult Rákóczi, vagy jöjjön akárki, de Pogány József soha többé ne jöjjön. És hiába nyulja be Pogány József minden megüresedő vezér, császári, királyi, tábornagyi és főparancsnoki állásra a maga elmaradhatatlan pályázatát, neki többé nem lesz uralkodói kéjtanyája a Balaton mentén és síkfokon, a jövőben nem akkor fognak indulni a lovak, ha 6 napoleoni méltósággal kijelenti, hogy kezdődhet a futtatás . . .

Uj amnesztia.

Néhány hónappal ezelőtt jelent meg az 1547. számú királyi dekretum, mely a világháboru katonáinak kegyelmet adott. A kolozsvári hadbíróshoz a napokban egy új nagyjelentőségű amnesztia rendelet érkezett, amely rengeteg bajba került embernek fogja visszaadni a szabadságát. A rendelet július 14-én kelt s 4692. számú királyi dekretum alakjában látott napvilágot. Eszerint mindazon polgári egyének, nemzetiség, felekezet, nem és korszakosság nélkül, akik a Romániához csatolt területeken a csatolás időpontjától egészen 1920. április 14-ig bezárólag hadi vétségeket követtek el, amnesztiában részesülnek. Ugyiszintén amnesztiát kapnak azok is, akiket magyar, osztrák vagy orosz katonai hatóságok ítéltek el. A rendelet a régi királyságra is vonatkozik s ott az 1914. július 28-tól 1920. április 14-ig terjedő időtartamban elkövetett büncselekedetek esnek alá. A hadbíróshoz most állítja össze azoknak a jegyzékét, akik a királyi dekretum értelmében kegyelmet kapnak. Ezek legtöbbször a megszálló csapatok által kiadott 3, 6, 9, 10, 21 és 25. számú rendeleteket szegték meg s igen sok fölött már ítélkezett a hadbíróshoz.

A szerkesztésért ideiglenesen:

SIPOS IVÁN

felel.

Censurat: Alexandru Frugin.

